

وقف نامه بارگاه محمود کیا

از محمد تقی دانش پژوه

است (شماره ۲۰۱)

شش طغرا از این اسناد از تاریخ ۱۲۷۳ تا ۱۳۳۶ مربوط به مساجد (ش ۳-۸) و نه طغرا از ۱۲۲۲ تا ۱۳۴۳ در باره طلاب علوم دینی و مدارس قدیم است (ش ۹-۱۷) و نه طغرای دیگر از ۱۲۸۷ تا ۱۳۴۶ مربوط به خیرات و اطعام و دستگیری یتیمان است (ش ۱۸-۲۶) و سی و شش طغرا برای عزاداری پیامبر و ائمه است از ۱۲۳۷ تا ۱۳۴۹ (ش ۲۷-۶۲) پیدا است که مردم این سامان در نیمه دوم سده ۱۳ و نیمه نخستین سده ۱۴ به امر برگزاری تعزیت و سوگواری بیشتر اعتنا داشته اند.

مدرسه در ۱۲۲۲ (۱۷)

- ۱۱- وقف نامه میرزا فضل الله خان در باره کشتزار کلاک برای طلاب علوم دینی در ۱۲۸۵ (۵۷)
- ۱۲- وقف نامه ملا حبیب الله درباره کشتزار انگرود برای طلاب علوم دینی در ۱۲۹۲ (۲۷)
- ۱۳- وقف نامه کربلایی محسن درباره کشتزار زل کام نور برای طلاب علوم دینی در ۱۲۹۵ (۵۰)
- ۱۴- وقف نامه حاج آقا محمد بندپی درباره مستغلات آمل و شاهان دشت برای طلاب علوم دینی در ۲۸ رمضان ۱۳۰۳
- ۱۵- وقف نامه حاج آقا محمد بندپی درباره مستغلات آمل برای طلاب علوم دینی در ۱۳۰۴ (۲۶)
- ۱۶- وقف نامه کربلایی حسین درباره کشتزار بلده برای مدرسه بلده در ۱۳۱۰ (۴۶)
- ۱۷- وقف نامه حاج ملا محمد درباره باغ بلده برای مدرسه بلده در ۱۳۴۳ (۴۷)
- ۱۸- استشهادیه میرزا محمد علی درباره کشتزار نور برای اطعام و عزاداری کهنه بی تاریخ (۲۲)
- ۱۹- وقف نامه کربلایی میرزا محمد سلمانی در باره کشتزار انگرود برای فقراء انگرود در ۱۲۸۷ (۳۹)
- ۲۰- وقف نامه حاجی جان علی ریجانی درباره کشتزار گرانه لاریجان

در اداره اوقاف شهر آمل طبق سیاهه ای که رونوشتی از آن در دست دارم ۶۲ طغرا اصل یا رونوشت وقف نامه و استشهادیه موجود است. خواندن این اسناد از رهگذر تاریخ اجتماعی این شهر سودمند می باشد. دسترسی بآنها برای نگارنده امکان نداشت آنچه از دقت در این سیاهه دستگیرم شده چنین است که کهنه ترین وقف نامه آن مورخ ۱۱۳۳ است که حاج علی صیقل کشتزار خورتاب نور را برای امامزاده وقف میکند امید که بعدها توفیق یابم و آن را در این نشریه نشر دهم پس از آن وقف نامه مورخ ۱۱۴۹ است که در اینجا آمده

چنین است فهرست این وقف نامه ها

- ۱- وقف نامه حاج علی صیقل درباره کشتزار ناحیه خورتاب نور برای امامزاده در ۱۱۳۳ (۱۴)*
- ۲- وقف نامه حاجی رستم در باره کشتزار یشکاس برای بقعه و بارگاه محمود کیا سلطان در ۱۱۴۹ (۲۹)
- ۳- وقف نامه حاج سید رمضان علی درباره زمین گرانه برای مسجد هاشمی در ۱۲۷۳ (۳۴)
- ۴- وقف نامه کربلایی محسن درباره کشتزار تنک سفر کلا برای امام مسجد در ۱۳۰۲ (۵۲)
- ۵- وقف نامه نرجس خاقون درباره مستغلات آمل برای مسجد در ۱۳۲۶ (۴۱)
- ۶- وقف نامه حاج شعبان علی درباره مستغلات آمل برای مسجد در ۱۳۲۹ (۴۲)
- ۷- استشهادیه مردم آمل درباره کشتزارهای آمل و توابع برای مسجد آقاعباس در ۱۳۳۵ (۵۸)
- ۸- استشهادیه مشائیان آمل درباره کشتزارهای آمل و توابع برای مسجد جامع آمل در ۱۳۳۶ (۵۹)
- ۹- استشهادیه حاج آقا محمد بندپی درباره مستغلات آمل برای طلاب علوم دینی شاهان دشت بی تاریخ (۴۰)
- ۱۰- وقف نامه حاج آقا محمد بندپی درباره دکانهای آمل برای

* شماره هایی که میانه دو کمانه گذارده شده شماره سیاهه اداره اوقاف آمل است.

- ۴۲- وقفنامه ملاحبیب‌الله انگرودی درباره کشتزار پی‌ورنور
برای عزاداری امام حسین در ۱۳۰۸ (۷)
- ۴۳- وقفنامه محمدحسین درباره کشتزارنور برای عزاداری امام
حسین در ۱۳۰۸ (۱۶)
- ۴۴- وقفنامه محمدحسن درباره کشتزار کام‌نور برای عزاداری
امام حسین در ۱۳۰۸ (۲۱)
- ۴۵- وقفنامه حاج‌ملا قربان رینه‌ای درباره کشتزار رینه برای
عزاداری عباس ع در ۱۳۱۰ (۱۰)
- ۴۶- وقفنامه شهربانو خاتون درباره کشتزار انگرود برای
عزاداری امام حسین در ۱۳۱۰ (۳۷)
- ۴۷- وقفنامه محمدحسن درباره کشتزار کام‌نور برای عزاداری
امام حسین در ۱۳۱۳ (۳۰)
- ۴۸- وقفنامه شهربانوخانم درباره کشتزار نورانگرود برای
عزاداری امام حسین در ۱۳۱۴ (۹)
- ۴۹- وقفنامه فاطمه درباره کشتزار گلک برای عزاداری امام
حسین در ۱۳۱۵ (۴۵)
- ۵۰- وقفنامه کربلایی محمد درباره کشتزار ناحیه نور برای
عزاداری امام حسین در ۱۳۱۶ (۳)
- ۵۱- وقفنامه کربلایی محمدامین درباره دکان بلده برای عزاداری
امام حسین در ۱۳۲۱ (۵۳)
- ۵۲- وقفنامه شیخ عبدالباقی درباره کشتزار بلده برای عزاداری
امام حسین در ۱۳۲۴ (۵۴)
- ۵۳- وقفنامه ابوالقاسم درباره دکانهای کوشک برای عزاداری
در ۱۳۲۵ (۶۱)
- ۵۴- وقفنامه حاج‌مهدی سلطان درباره کشتزار قنباکلا و مطهر
برای عزاداری در شبهای آدینه در ۱۳۲۶ (۶)
- ۵۵- وقفنامه کوکب‌خانم درباره مستغلات پایین بازارآمل برای
عزاداری در ۱۳۲۶ (۶۰)
- ۵۶- وقفنامه حاج‌آقا محمد بندپی درباره مستغلات دکان‌آمل
برای عزاداری امام حسین در ۱۳۳۰ (۱۵)
- ۵۷- وقفنامه حاج‌محمد انگرودی درباره کشتزار انگرودنور برای
عزاداری امام حسین در ۱۳۳۴ (۱۲)
- ۵۸- وقفنامه کربلایی صفرعلی درباره کشتزار نصیرکلا درنور
برای علی‌بن‌ابی‌طالب ع در ۱۳۳۶ (۸)
- ۵۹- وقفنامه آقا محمدتقی درباره کشتزار تازه‌آبادکاران برای
چهارده‌معصوم در ۱۳۳۶ (۳۵)
- ۶۰- وصیت‌نامه محمدحسن‌خان لیتکوهی درباره کشتزار ۱۴ رقبه
برای عزاداری در ۱۳۳۹ (۲۵)
- ۶۱- وقفنامه محمدمهدی درباره کشتزار کلاک‌کلیج برای
عزاداری امام حسین در ۱۳۴۱ (۴۹)
- ۶۲- وقفنامه مشهدی علی‌نوری درباره کشتزار ورزی‌نور برای
عزاداری امام حسین در ۱۳۴۹ (۲)
- برای اطعام عزاداری پیغمبر و ائمه در ۱۲۸۸ (۲۳)
- ۲۱- وقفنامه مشهدی‌قلی درباره کشتزار انگرود برای اطعام و
عزاداری در ۱۳۰۷ (۳۶)
- ۲۲- وقفنامه حاج‌آقاییک درباره کشتزار حاجی‌آباد برای زوار
و جزآنها در ۱۳۲۳ (۵۵)
- ۲۳- وقفنامه میرزاآقا درباره کشتزار کام‌نور برای خیرات در
۱۳۲۵ (۲۴)
- ۲۴- وقفنامه کربلایی عبدالله درباره کشتزار لول‌نور برای
اطعام شب احیاء در ۱۳۲۸ (۱۹)
- ۲۵- وقفنامه ابوالحسن ارباب درباره کشتزار شهربانومحله
برای اطعام جزآن در ۱۳۳۵ (۵۶)
- ۲۶- وقفنامه علی‌اکبر درباره دکان‌آمل برای خیرات فی‌سبیل‌الله
در ۱۳۴۶ (۲۰)
- ۲۷- استشهادیه سیدابراهیم درباره مستغلات‌آمل برای عزاداری
امام حسین بی‌تاریخ (۴۴)
- ۲۸- وقفنامه یونس بیگ‌لاریجانی درباره کشتزار گزنک برای
عزاداری در ۱۲۳۷ (۲۵)
- ۲۹- وقفنامه حاج‌محمدنسی‌نویس درباره کشتزار علوی‌کلا و
داودکلا‌آمل برای عزاداری امام حسین در ۱۲۵۳ (۴۳)
- ۳۰- وقفنامه ملامحمدولی درباره کشتزار کام‌نور برای عزاداری
امام حسین در ۱۲۷۱ (۳۱)
- ۳۱- وقفنامه آقا میرمحمدعلی درباره کشتزار بلده برای عزاداری
امام حسین در ۱۲۷۱ (۴۸)
- ۳۲- وقفنامه حاج‌شیخ مرتضی درباره کشتزار اورطه‌دشت برای
عزاداری امام حسین در ۱۲۷۳ (۳۸)
- ۳۳- وقفنامه آقا محمدقلی درباره کشتزار انگرودنور برای عزاداری
امام حسین در ۱۲۷۷ (۱۱)
- ۳۴- وقفنامه آخوندملا حسین درباره کشتزار یلاق برای عزاداری
امام حسین در ۱۲۷۷ (۱۳)
- ۳۵- وقفنامه میرزا معصوم لاریجانی درباره کشتزار هارون‌کلا
برای عزاداری امام حسین در ۱۲۸۲ (۳۲)
- ۳۶- وقفنامه مشهدی محمدباقر درباره کشتزار کام‌نور برای
عزاداری امام حسین در ۱۲۸۳ (۳۳)
- ۳۷- وقفنامه آقا عبدالله درباره کشتزار چمن برای عزاداری در
۱۲۸۷ (۶۲)
- ۳۸- وقفنامه آقا محمدمهدی درباره کشتزار ناحیه‌نور برای
عزاداری در ۱۲۸۹
- ۳۹- وقفنامه آخوند ملا محمدحسین درباره کشتزار انگرودنور برای
عزاداری امام حسین در ۱۲۹۵ (۵)
- ۴۰- وقفنامه استاد محمدامین نوری درباره کشتزار یودورنور
برای عزاداری در ۱۲۹۷ (۵۱)
- ۴۱- وقفنامه حاجی‌رمضان رینه‌ای درباره کشتزار رینه برای
عزاداری عباس‌بن‌علی ع در ۱۳۰۱ (۱۸)

وقف نامه بارگاه محمودکیاسلطان

مورخ ۱۱۴۹

الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله. وبعد چون توفیق شامل حال عالی جاه حاجی الحرمین الشریفین خیرالحاج حاجی رستم خلف مرحوم مغفور علی بیک ملقب به طایفه سیف گردیده، در حالت صحت نفس و کمال عقل از بابت خیرات صالحات وقف مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم و لازم التکریم حضرت محمودکیاسلطان علیه التحیه والثناء و علی آبائه و اجداده ابن الامام الهمام امام موسی الکاظم علیه السلام نموده، همگی و تمامت پنج خروار از ده خروار املاک مشاع بابرادرش عالی شأن یزدان بخش و از املاک آبی و دیمی مزروعی ملکی متصرفی خود که مشهور و معروف به سفیدکوه پشتکاسر با جمیع توابع و لواحق آن از علف چین و مخروبه و غیره که محدودست به حدود اربعه در ذیل، و تولیت آن را واگذار نموده به متولی آن حضرت درویش عبدالعلی خلف مرحوم درویش یوسف:

شرفیاً نهر مشترک مسلمانان و املاک حاصل آب،
قبلیاً به املاک حاصل آب و قلعه کوه،
غربیاً به سیاه کوه و خارپلی بن و شارع عام،
بحریاً ۲ به نهر مشترک.

و بعد از ایشان به اولاد ذکور ایشان از هر کدام که مباشر در امر چراغ هستند که محصول آن املاک صرف روشنائی بقعه متبرکه بشود، و نصف دیگر حق متولی از بابت جاروب کشی آن بارگاه، و ثواب آن در «یوم لاینفع مال ولا بنون» عاید و دستگیر واقف و اولاد ایشان گردد، «بحیث لایباع ولا یوهب ولا یرهن ولا یورث. فمن بدله بعد ما سمعه فانما ثمه عالی الذین یندلونه».

وصیغه وقف واقع جاری شد، و کان وقوع ذلك فی شهر محرم الحرام سنة

۱۱۴۹

مهر «عبداله راجی رستم ابن علی»

قد وقع الوقف کما رقم و شهد بمافیہ «عبداله محمد [بن] علی...»

قد جرت صیغه الوقف باذن الحاکم وقد حصل شرائط الوقف من القبض و الاقباض، و انا الاحقر العاصی فی تاریخ ۱۱۴۹. مهر «عبدالعلی».

شهد بمافیہ: عبده ابوالقاسم.

شاهد بذلك: حسن علی ابن نبی.

شهد بمافیہ: نوروز علی رمضانی (?)

شهد بمافیہ: عبده محمد ابراهیم.

۱- باید «هسل» باشد که به لهجه طبری «استخر» را گویند و منشیان آن را به غلط باحاء و صاد نوشته‌اند.

۲- قبلی روی به قبله و بحری روی به دریای خزر است.

این وقف نامه که در تاریخ محرم ۱۱۴۹ نوشته شده است از حاجی رستم پسر علی بیک از دودمان «سیف» است با تولیت درویش عبدالعلی پسر درویش یوسف متولی بارگاه محمودکیاسلطان پسر امام موسی کاظم که سبج آن هم باید بخط و مهر همو باشد و او از درویشان و صوفیان طبرستان است مانند متولیان مزارات دیگر طبرستان که در طومار آستانه های مازندران نام آنها با عنوان درویش همراه است. وقف

در باره کشتزارهای آبی و دیمی واقف بنام «سفیدکوه پشتکاسر» پهلوی رودخانه وهسل یا استخر و قله کوه و سیاه کوه و خارپلی بن است، و درآمد آن به چراغ آستانه و هزینه زندگی متولی اختصاص داده شده است گواهان آن محمد بن علی (؟)، ابوالقاسم، حسن علی بن نبی، نوروز علی رضائی (؟)، محمد ابراهیم هستند.*

* در مازندران و استرآباد رایینوو طومار آستانه های مازندران از این مزارو این امامزاده نام برده نشده است.